

Sygn. akt I NO 93/22

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z wniosku Sądu Okręgowego w Gdańsku o rozstrzygnięcie sporu o właściwość pomiędzy Sądem Okręgowym w Gdańsku, a Sądem Apelacyjnym w Szczecinie do rozpoznania sprawy V S 35/22 ze skargi S. S. na przewlekłość postępowania prowadzonego przez Zachodniopomorski Wydział Zamiejscowy Departament do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Szczecinie w sprawie o sygn. akt PK XI WZ Ds. [...], po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2022 r.,

stwierdza, że właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Apelacyjny w Szczecinie.

UZASADNIENIE

Pismem z 25 marca 2022 r. S. S., będąca osobą podejrzaną w sprawie prowadzonej przez Zachodniopomorski Wydział Zamiejscowy Departament do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Szczecinie, sygn. akt PK XI WZ Ds. [...] wniosła o stwierdzenie przewlekłości przedmiotowego postępowania, stosownie do treści ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym . prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: „u.s.p.p.”).

Skarżąca sporządziła skargę w dwóch egzemplarzach i wniosła ją jednocześnie do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie oraz do Sądu Okręgowego

w Szczecinie. Prokuratur Prokuratury Krajowej, w odpowiedzi na skargę skierowaną do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, wniósł o jej oddalenie.

Postanowieniem z 22 czerwca 2022 r., II S 9/22 Sąd Apelacyjny w Szczecinie uznał się za niewłaściwy rzeczowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny stwierdził, że z uwagi na kwalifikację prawną czynów zarzuconych podejrzanej oraz miejsce popełnienia zarzuconych jej czynów, w razie wniesienia aktu oskarżenia sądem właściwym do rozpoznania sprawy będzie Sąd Rejonowy Gdańsk — Wrzeszcz w Gdańsku, co implikuje właściwość Sądu Okręgowego w Gdańsku do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania wniesionej w niniejszej sprawie, stosownie do treści art. 4 ust. 5 u.s.p.p.

Postanowieniem z 30 czerwca 2022 r., IV S 8/22 Sąd Okręgowy w Szczecinie uznał się niewłaściwym do rozpoznania skargi i sprawę przekazał według właściwości do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku.

Postanowieniem z 10 sierpnia 2022 r., V S 35/22 Sąd Okręgowy w Gdańsku zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie sporu o właściwość pomiędzy Sądem Okręgowym w Gdańsku a Sądem Apelacyjnym w Szczecinie w przedmiocie rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania wniesionej przez podejrzaną S.S. w sprawie prowadzonej przez Zachodniopomorski . Wydział Zamiejscowy Departament do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Szczecinie, sygn. akt PK XI WZ Ds. [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 38 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2021, poz. 534 ze zm.; dalej: k.p.k.), spór o właściwość między sądami rozstrzyga ostatecznie sąd wyższego rzędu właściwy ze względu na siedzibę sądu, który pierwszy wszczął spór. Spór o właściwość między sądem rejonowym a sądem okręgowym rozstrzyga sąd apelacyjny, a spór o właściwość między sądem apelacyjnym a innym sądem powszechnym – Sąd Najwyższy.

Powołany przepis ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu toczącym się na skutek wniesienia skargi na przewlekłość postępowania na mocy odesłania zawartego w art. 8 ust. 2 u.s.p.p.

Właściwość rzeczową sądu do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania reguluje art. 4 u.s.p.p. Jako ogólną zasadę przepis ten ustanawia właściwość sądu przełożonego nad sądem, przed którym toczy się postępowanie (ust. 1). Oznacza to, że sąd apelacyjny jest rzeczowo właściwy do rozpoznania skargi, która dotyczy przewlekłości postępowania toczącego się przed sądem okręgowym. Ponadto sąd apelacyjny jest właściwy do rozpoznania w całości skargi, która dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym (ust. 1a) oraz skargi, która dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem okręgowym i sądem apelacyjnym (ust. 1b). Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przygotowawczego, właściwy do jej rozpoznania jest sąd przełożony nad sądem, który byłby właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy (ust. 5).

Z treści skargi na przewlekłość oraz akt sprawy wynika, że postępowanie karne, którego skarga dotyczy jest prowadzone przez Zachodniopomorski Wydział Zamiejscowy Departament do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Szczecinie, której właściwość została ustalona w związku z miejscem popełnienia czynów będących przedmiotem postępowania, tj. w G. oraz przyjętą przez prokuratora kwalifikację czynów zabronionych co do których toczy się przedmiotowa sprawa.

Skarżącej 16 lutego 2022 r. zostały przedstawione zarzuty popełnienia przestępstw kwalifikowanych z art. 270 § 1 k.k. oraz art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Zgodnie z art. 34 § 1 k.p.k. sąd właściwy dla sprawców przestępstw jest również właściwy dla pomocników, podżegaczy oraz innych osób, których przestępstwo pozostaje w ścisłym związku z przestępstwem sprawcy, jeżeli postępowanie przeciwko nim toczy się jednocześnie. Sprawy osób wymienionych w § 1 powinny być połączone we wspólnym postępowaniu; przepis art. 33 stosuje

się odpowiednio (§ 2). Jeżeli zachodzą okoliczności utrudniające łączne rozpoznanie spraw, o których mowa w § 1 i 2, można wyłączyć i odrębnie rozpoznać sprawę poszczególnych osób lub o poszczególne czyny; sprawa wyłączona podlega rozpoznaniu przez sąd właściwy według zasad ogólnych (§ 3).

Sąd Najwyższy nie stwierdził, na tym etapie postępowania, aby sprawa przeciwko Skarżącej została wyłączona do odrębnego postępowania, a w konsekwencji skierowana do Sądu Rejonowego Gdańsk - Wrzeszcz w Gdańsku. Z treści odpowiedzi Prokuratora Krajowego na skargę wynika, że prowadzący śledztwo nie przewidują wyłączenia z toczącego się postępowania wątku dotyczącego Skarżącej, przewidując objęcie zarzuconych jej czynów jednym aktem oskarżenia łącznie, w szczególności czyny popełnione jako pomocnik, co implikuje właściwość sądu okręgowego, jako sądu pierwszej instancji. Wobec powyższego, niezależnie od kwalifikacji czynów zarzuconych Skarżącej, postępowanie w sprawie, na chwilę obecną, powinno toczyć się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie. Sądem nadrzędnym zarówno nad Sądem Okręgowym w Szczecinie jest Sąd Apelacyjny w Szczecinie.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 38 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[as]